

Można skorzystać się z następujących propozycji wyjaśnienia elementów ikony:

„Jezus Chrystus Syn Boży został ukrzyżowany, umarł na krzyżu, zmartwychwstał, zszedł do piekła, niejednokrotnie po zmartwychwstaniu zjawiał się Swoim uczniom, i w końcu, błogosławiąc ich, wstąpił do nieba. Zostawiając apostołów, Chrystus kazał im: "Wy zaś zostańcie w mieście Jeruzalem, dopóki nie zostaniecie przyobleczeni siłą z góry".

I "...wszyscy oni pozostali w jednym duchu razem. I nagle uniósł się podmuch z nieba, jak by od niosącego się silnego wiatru, i wypełnił dom cały, w którym się znajdowali. I pojawiły się im rozdzielające się języki, jakby płomienne, i spoczęły po jednym na każdym z nich. I zostali napełnienie wszyscy Duchem Świętym, i zaczęli mówić w wielu obcych językach, takich, w jakich Duch dawał im mówić. W Jerozolimie zaś znajdowali się Żydzi, ludzie pobożni, z każdego narodu pod niebem. Kiedy powstał ten szum, zebrał się naród, i pozostał w oniemieniu; albowiem każdy słyszał ich mówiących w swoim języku".

Wspaniałym obrazem zstąpienia Ducha Świętego na apostołów jest nowgorodzka ikona z końca XV - początku XVI wieku, zbudowana według schematu tradycyjnego.

Apostołowie przedstawieni są jako siedzący wzdłuż otwartego na nas półowału. Zszedł na nich Duch Święty w postaci języków ognia, oznaczonych na ikonie promieniami, wyciągniętymi do apostołów z wysokości niebios. Wielka wiedza oświeciła umysł każdego z nich i oznaczona została blaskiem - aureolą dookoła głowy. Duch Święty oświecił ich.

Ikona namalowana jest z takim mistrzostwem, że, bez względu na to, iż apostołowie są tacy różni, przyjmujemy ich jako jedną całość. Od dzisiaj i na zawsze uczniowie Chrystusa związani są ze sobą, złączeni Duchem Świętym. Tym złączeniem, tą całością jest Kościół.

Każdy z apostołów trzyma zwój - symbol Nauczania. Nauczanie proponuje się również nam: starzec w koronie - symbol świata, "Kosmos" - spotyka nas, trzymając w rękach płótno ze zwojami. Wejdźcie i przyjmijcie Naukę. Wejdźcie w Nowy Testament. Kościół jest zawsze otwarty - toteż figura Kosmosu jest wyobrażona jakby w drzwiach.

Ta ikona Zstąpienia Ducha Świętego jest obrazem wiecznie żywego Kościoła, zawsze otwartej dla wchodzącego. I w nią niewyczerpanym potokiem wlewają się ludzie - pokolenie za pokoleniem. Ikonografowi udało się dokonać niemożliwego: przekazać akcję, dziejącą się poza czasem, w wieczności, której uczestnikiem staje się każdy, patrzący na tę ikonę.

Krąg Kościoła nie ma początku ani końca, jest nierozzerwalny, ale też nie jest zamknięty. I w tym mieści się najgłębszy sens jej Soborności.”

(z <http://www.orthodoxworld.ru/pl/prazdicony/10/index.htm>)

lub

>>Zupełnie inny charakter ma ikona Wschodu; już nawet sam fakt, iż tak wielu autorów ikon jest nieznanych, a jedynie ukrywają się oni za różnorakimi szkołami, i tak przecież działającymi w nurcie jednego, niezmiennego od wieków kanonu sprawia, że charakter przeżyć Apostołów jest zupełnie inny. Twarze wschodnie nie wyrażają zazwyczaj ani cierpienia, ani zachwyty. Oddaje to charakter przeżycia, które rozgrywa się wewnątrz i wewnątrz też pozostaje. Napełnienie Duchem Świętym to jakby naturalna kolej rzeczy; Bóg zsyła na Dwunastu spokój. Nie ma tu Maryi, która jako symbol Kościoła byłaby tylko ponownym jego przedstawieniem. Kościół stanowią Apostołowie. Każdy z nich indywidualnie przeżywa spotkanie z Bogiem, stanowiąc zarazem z innymi jedno Ciało:

"Opis Dziejów Apostolskich (2,3) zawiera bardzo istotne uściślenie, które ikona mocno podkreśla: „Języki (...) rozdzieliły się, i na każdym z nich spoczął jeden”. Każdy apostoł otrzymuje jeden język indywidualnie. Jeżeli Chrystus rekapitułuje i integruje naturę ludzką w jedność swego ciała, to Duch Święty odnosi się do osobowej zasady natury, do osób ludzkich, które rozwija w charyzmatycznej pełni darów w jedyny, niepowtarzalny, osobisty dla każdego sposób. „Jesteśmy jakby stopieni w jednym Ciele, lecz podzieleni na osobowości”, wyjaśnia święty Cyryl Aleksandryjski. W jedności w Chrystusie, Duch Święty różnicuje i czyni każdego charyzmatycznym."

Paul Evdokimov, Ikona Pięćdziesiątnicy, w: Sztuka ikony. Teologia piękna, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 2003, str. 278-279.<<

(z <http://www.szkolaczytania.org.pl/artykuly/malarstwo-na-niedziele/zeslanie-ducha-swietego>)